

Mezikrajský seminář epidemiologů 2015

2015 Interregional Seminar of Epidemiologists

Eva Beranová

Ve dnech 20. až 22. května 2015 se v hotelu AURUM v Černém Dole v Krkonoších konal Mezikrajský seminář epidemiologů 2015. Tuto akci pořádala SEM ČLS JEP, organizátorem akce byl letos protiepidemický odbor KHS Královéhradeckého kraje.

Program byl tradičně rozdělen do 3 dnů. Semináře se zúčastnilo celkem 131 osob z různých institucí z celé ČR: především to byli epidemiologové z 11 KHS, dále zástupci KIN FN HK, IPVZ, SZÚ, ZÚ, dvou LF UK, Univerzity obrany HK, Vojenského zdravotního ústavu, Střediska očkování a cestovního lékařství, mikrobiologických laboratoří i farmaceutických firem. Během semináře bylo v 7 blocích odpředneseno celkem 58 odborných přednášek a posterová sekce byla prezentována celkem 6 postery.

I přesto, že nám počasí nejdříve vůbec nepřálo, a to zvláště první den, který celý propršel, nenechali jsme se odradit, a přednášky i následující diskuse vždy probíhaly v přátelském a kolegiálním duchu. Druhý den konání semináře se v odpoledním čase také podařilo uskutečnit výlet na Sněžku (pěší túra i nová 4sedačková kabinková lanovka). Počasí se v tu dobu již umoudřilo, a měli jsme tak zajímavou možnost komunikovat spolu i ve výšce 1603 metrů n. m. Všichni zúčastnění měli vždy po skončení odborného programu, možnost strávit společně příjemné večery s kulturním, degustacním i tanečním využitím.

Motto semináře od Johna Lennona znělo: „Na konci vždy vše dobře dopadne. A jestli to dobře nedopadlo, tak to potom ještě není konec.“

PRŮBĚH ODBORNÉ ČÁSTI SEMINÁŘE (vybrané informace)

V úvodu prvního dne přivítal všechny přítomné ředitel KHS Královéhradeckého kraje MUDr. Ivan Kučera, Ph.D., ředitel hotelu AURUM Černý Důl pan Ivan Knödl a MUDr. Eva Beranová, vedoucí protiepidemického odboru KHS Královéhradeckého kraje, která také celý seminář organizačně doprovázela.

Vlastní odborný program byl zahájen **I. blokem přednášek**. Blok se tématicky zabýval vysoce nebezpečnými nákazami a praktickými zkušenostmi epidemiologů z HS hl.m. Praha, z KHS Padubického, Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje. Ve výčtu všech přednášek lze za velmi významnou považovat prezentaci doc. Göpfertové o nových virech a jejich rezervoárech, v jejímž úvodu bylo řečeno, jak se citát Williama H. Stewarta z r. 1967: „Je načase zavřít učebnice infekčního lékařství, protože válka proti nákazám právě skončila!“ zdá být z dnešního pohledu (kdy je současnost spojena s množstvím nejen nově se objevujících infekcí včetně reálné možnosti jejich zneužití bioterorismem) zavádějící a v podstatě ne-

vizionářský. Velmi zajímavá byla také přednáška dr. Pratingerové týkající se Eboly jako nové zdravotní výzvy nebo bezpečnostního rizika. Zazněly základní informace o této zákeřné nemoci, o novém přístupu WHO včetně postebolového syndromu. Dr. Macková následně prezentovala, jak transportovat infekční a potencionálně infekční látky s cílem zajistit maximální bezpečnost přepravy pro všechny zúčastněné subjekty, okolí a omezit na minimum riziko expozice potenciálnímu infekčnímu agens.

II. blok přednášek

V úvodu tématicky bohatého bloku dr. Fránová v dobovém obleku přednesla své působivé sdělení o tom, jak hygienická opatření ovlivnila zdraví našich předků v době 1. světové války. Následující prezentace přednesená dr. Částkovou, CSc., na vysoké odborné úrovni informovala nejen o aktuálních opatřeních v zemích EU/EEA, o výhledu IPV, OPV, ale i např. o deklaraci WHO k mimořádné události mezinárodního dopadu pro veřejné zdraví z května r. 2015, o WHO stratifikaci států dle rizika šíření WPV v letošním roce i o aktuálních polio – rizikových zemích v Evropě včetně uplatňování surveillance v ČR. Další 2 přednášky se týkaly pertuse: dr. Fabiánová nám ve spolupráci s dr. Benešem připravila velmi zajímavé sdělení o aktuální epidemiologické situaci včetně současné strategie k ochraně novorozenců a nejmenších dětí, dr. Poláčková pak přednesla svým osobitým způsobem aktuální kazuistiku. V další poučné prezentaci se svým sdělením představila dr. Daňková, která popisovala konkrétní řešení onemocnění TBC u agenturního zaměstnance masokombinátu z r. 2014. Za velmi zajímavou a aktuální lze považovat také problematika zajištění zdravotní péče migrantů, kterou nám přiblížil dr. Polanecký. Ve svém sdělení se v této souvislosti podrobně zabýval zejména odhadem a řízením rizika se závěrečným konstatováním, že nad těmito a dalšími otázkami se musí zamyslet a řešit je včas politici, a to zejména v současné situaci v předvečer stěhování národů.

V průběhu semináře jsme také všichni společně uctili tichou vzpomínkou památku MUDr. Gustava Waltera, významnou osobnost naší epidemiologie.

III. blok přednášek byl věnován invazivním meningokokovým onemocněním. Úvod patřil paní Andree Brzobohaté, která nám sdělila svou osobní zkušenost s meningokokovou meningitidou, kterou onemocněla před 5 lety právě na dovolené v Černém Dole. Příběh paní Andrey nás všechny velmi oslovil a rozloučili jsme se s ní s přáním, aby se její život ubíral již mnohem příznivější cestou... Asi před rokem právě ona založila patientskou skupinu, která se věnuje edukaci široké veřejnosti a zvětšuje povědomí o této zákeřné nemoci, která je často i smrtelná. Další přednášky se nesly v duchu problematiky tohoto závažného onemoc-

nění: dr. Matějčková se například zamyslela ve svém sdělení i nad tím, zda se změnil v této souvislosti přístup veřejnosti k očkování, dr. Trmal, Ph.D. doplnil závažné téma úvahou nad tím, jak významně ovlivňuje infekce psychika a Bc. Vaňová svou přednášku věnovala souvislostem několika úmrtí na toto závažné invazivní infekční onemocnění v Praze v r. 2014.

Na tuto skupinu prezentací navazovalo satelitní symposium společnosti GSK.

Druhý den semináře začal **IV. blokem přednášek**, který byl zaměřen především na očkování. Velmi zajímavé sdělení, týkající se změn v očkovacím kalendáři 2015/2016, přednesl prof. Chlábek. Následující podnětné přednášky jeho kolegů z Univerzity obrany v Hradci Králové se týkaly séroprevalence protilátek proti spalničkám u dospělých a proti příušnicím v ČR. Prezentace dr. Jílkové a dr. Fránové byla zaměřena zejména na zhodnocení a výsledky Sérologických přehledů z r. 2013, jejichž realizátory byly z pověření MZ ČR oba ZÚ (Ústí nad Labem a Ostrava). Dr. Vlčková ve svém sdělení připomněla významnou úlohu vakcinace a věnovala se stále aktuální problematice odmítání očkování. Přednáška dr. Slezáka se týkala zkušeností a postupů při očkování do zahraničí na poslední chvíli. I z důvodu právě nastupujícího letního období dovolených byly tyto informace pro každého z nás zajímavé jak profesně, tak i osobně.

V. blok přednášek se v první části věnoval virovým hepatitidám. Aktuální epidemiologická situace týkající se onemocnění akutní VHA v Královéhradeckém kraji včetně zkušeností se zvládnutím epidemického výskytu v loňském roce byla prezentována jak z hlediska epidemiologického, tak i z pohledu infektologa. Velmi zajímavé a poučné sdělení o epidemii VHA v Libereckém kraji v roce 2014 přednesla také dr. Pratingerová. Přednáška dr. Trmala byla zaměřena na problematiku VHE, včetně osobních poznatků z vlastní zkušenosti s touto infekcí. Blok byl zakončen několika podnětnými přednáškami s HIV/AIDS problematikou, z nichž velmi zajímavá byla přednáška prof. Pazdiory, která se týkala změn v přístupech k epidemiologii a prevenci HIV/AIDS v ČR. Na závěr bylo konstatováno, že zhoršující se epidemiologická situace v této problematice bohužel nemá odpovídající pozornost, kterou by si jistě zasloužila. Další prodlevy v řešení mohou vést pouze k opětovnému zhoršení celé situace včetně nárůstu finančních nákladů s tím spojených. Přednášející závěrem zdůraznil nutnost přihlásit se ke strategii 90-90-90 a potřebu pozitivně ovlivnit současnou situaci.

Třetí den odborného programu otevřel **VI. blok přednášek**. Úvodní sdělení týkající se chřipky u dětí včetně očkování přednesl dr. Kynčl, který konstatoval, že epidemiologie chřipky u dětí je do jisté míry specifická, s nejvyšší závažností nemoci právě u těch nejmladších. Upozornil i na skutečnost, že vliv očkování dětí na hospitalizaci a úmrtí dospělých (především seniorů) je významný. Přesto by však úvahy o očkování proti chřipce u dětí neměly zastínit nedostatečnou proočkovanosť seniorů a rizikových skupin

obecně, včetně zdravotníků. Nad zkušenostmi s řešením epidemie chřipky u neočkovaných klientů domova pro seniory i úvahou nad vakcinací proti chřipce se v následujících sděleních zamysleli s nadhledem i s humorem kolegové z Libereckého kraje. Poté následovaly dvě zajímavé přednášky o legionelózách – z úst dr. Pavlové zazněla konkrétní kazuistika z Orlickoústecka, další poutavá prezentace byla zaměřena na environmentální šetření legionelóz včetně významné spolupráce ostravských kolegů s hygienou komunální. V závěru bloku velmi zajímavě pohovořil dr. Ulman na téma HFMD. Tato přednáška byla doplněna konkrétní fotodokumentací a měla za cíl upozornit na zvýšený výskyt onemocnění „Ruka, noha, ústa“, který byl v ČR v roce 2014 pravděpodobně nejvyšší za posledních 30 let.

V VII. bloku přednášek pak se svými poutavými sděleními dominovali opět kolegové epidemiologové z Libereckého kraje. Dr. Knížová nás seznámila s problematikou alimentárního přenosu klíšťové encefalitidy kozím mlékem, dr. Beránek přednesl pozoruhodnou přednášku o alimentárním onemocnění z pohledu epizootologie. Trio sdělení uzavřela dr. Kafková dalšími zajímavými zkušenostmi s ektoparazity a jinými významnými členovci. Velmi pěkně vyzněla i kazuistika Bc. Emichelové týkající se klonorchíazy – tato nákaza motolicí čínskou u nás sice není příliš obvyklé onemocnění, nicméně je to jedna z nejčastějších příčin parazitární infekce po celém světě. Na sdělení navázal dr. Koprivík zajímavou úvahou o dioktofymóze. Celý blok uzavírala za epidemiology kolegyně dr. Ševčíková svou poučnou prezentací týkající se řešení epidemie spalniček mezi klienty domova sociálních služeb v Ústeckém kraji.

ZÁVĚR

S ostatními kolegy epidemiology každoročně zaznamenáváme velký zájem o tuto akci. Jsme moc rádi, že se letitou tradicí pořádání těchto mezikrajských seminářů zatím daří udržet, a to i v současné složité době a nelehké personální situaci. Střídavě se setkáváme v 5 krajích: Královéhradeckém, Ústeckém, Pardubickém, Libereckém a v Praze. Lze konstatovat, že v poslední době výrazně roste zájem o účast i ze strany ostatních KHS a jiných institucí.

Na základě řady pozitivních ohlasů po ukončení této letošní odborné i společenské akce si závěrem dovolujeme konstatovat, že jsme moc rádi, že se nám úvodní motto semináře snad skutečně podařilo naplnit a dostát.

Chtěla bych touto cestou ještě jednou poděkovat všem, kteří se se mnou na přípravě a organizaci Mezikrajského semináře epidemiologů 2015 zvláště v posledním období podíleli – především svým kolegům z protiepidemického odboru KHS Královéhradeckého kraje, ale i těm, kteří nás ve volném večerním čase kulturně obohacovali. Zvláštní díky patří i SEM ČLS JEP, která tuto akci odborně zaštitila, všem přednášejícím, a dále všem pozvaným partnerským firmám a zejména také řediteli hotelu AURUM, i on přispěl svou velkorysostí k zdárnému průběhu celého semináře.

Předávám tedy pomyslnou „organizační štafetu“ do Ústeckého kraje a těším se na další mezikrajské setkání epidemiologů KHS v roce 2016!

*Eva Beranová
protiepidemický odbor
KHS Královéhradeckého kraje
eva.beranova@khshk.cz*

Jménem redakční rady Zpráv CEM, i jménem svým, si dovoluji připojit velký dík i MUDr. Evě Beranové za profesionálně připravené a zorganizované setkání. Mezikrajské setkání epidemiologů v Černém dole se díky vysoké odborné úrovni jak prezentovaných sdělení, tak i následných diskusí v kuloárech, stalo důležitou možností porovnání přístupů odborníků všech zúčastněných oborů ke společně řešené problematice ochrany veřejného zdraví.

BM